

KOMMUNIKATIONSUTSKOTTETS BETÄNKANDE 12/2011 rd

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om ändring av lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart

INLEDNING

Remiss

Riksdagen remitterade den 18 oktober 2011 en proposition med förslag till lag om ändring av lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart (RP 82/2011 rd) till kommunikationsutskottet för beredning.

- regeringsråd Kaisa Leena Välipirtti, kommunikationsministeriet
- finansråd Outi Honkatukia, finansministeriet
- sekreterare för internationella ärenden Helena Waltari, Trafiksäkerhetsverket.

Dessutom har skriftligt utlåtande lämnats av

- Finnavia Abp
- Finnair Abp.

Sakkunniga

Utskottet har hört

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår att det i lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart görs vissa tekniska ändringar som föranleds av lagen om ut-

släppshandel som trädde i kraft den 1 maj 2011 och en del andra preciseringar. Lagen avses träda i kraft den 1 januari 2012.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Motivering

Sammantaget sett anser utskottet propositionen vara behövlig och angelägen. Den nya lagen om utsläppshandel (311/2011) trädde i kraft den 1 maj i år. I lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart (34/2010) hänvisas det till den upphävda lagen om utsläppshandel, och nu föreslår regeringen att hänvisningarna rättas till. I lagen behöver också göras vissa ändringar till följd av kommissionens förordning (EU) nr 920/2010 om ett standardiserat och skyddat registersystem,

som trädde i kraft i oktober i fjol. Dessutom korrigeras ett fel som gäller det totala antalet utsläppsrätter som ska avsättas till den särskilda reserven. Det handlar om tekniska ändringar och utskottet tillstyrker därför lagförslaget utan ändringar.

Hur påverkas Finland av lagen om handel med utsläppsrätter för luftfart? Sakkunniga har framhållit för utskottet att handeln med utsläppsrätter straffar små länder som Finland med liten

befolkning och avsides läge, där flygbolagen i den regionala och ekonomiska jämlikhetens namn måste flyga en del rutter trots låg kabinfaktor. Om just inga andra alternativ än flyg finns att tillgå, är det sannolikt att priset på flygbiljetter kommer att stiga i dessa länder mer än i EU i snitt. Utsläppshandeln kan också straffa flygbolag som redan förbättrat energieffektiviteten och följaktligen inte kan göra särskilt mycket för att förbättra den ytterligare. Hos oss t.ex. är flygplanen nya och relativt utsläppssnåla.

Det finns risk för att det måste gallras i inrikes rutter och att verksamhetsvillkoren ute i regionerna därmed försämrats. Utskottet vill lyfta fram det uttalande som riksdagen hösten 2009 antog utifrån ett av utskottets betänkanden (KoUB 29/2009 rd — RP 209/2009 rd). Riksdagen förutsatte att regeringen bevakar och förutser vilka konsekvenser handeln med utsläppsrätter för luftfart kommer att ha och vidtar sådana åtgärder som behövs för att garantera flygtrafiktjänster på lika villkor och ett flygplatsnät enligt nätverksprincipen och därigenom också tryggar näringarna och sysselsättningen ute i regionerna.

Utsläppen från luftfart kan reduceras genom investeringar i utsläppssnål teknik, effektivare flygkontroll och direkta flygrutter. Det gäller att på EU-nivå försöka minska utsläppen från flygtrafiken bl.a. genom att utveckla flygledningsrutinerna och flygrutterna. Det gemensamma europeiska luftrummet (Single European Sky) kunde bidra till att minska utsläppen med uppskattningsvis 10—12 procent.

Hur påverkar systemet tredjeländer? Om vi vill att utsläppen ska minska på riktigt behöver vi en global mekanism för utsläppshandel som ger en jämnare kostnadsfördelning och som inte snedvrider konkurrensen. För att kringgå skyldigheterna inom den begränsade utsläppshandel som nu inleds kan flygbolag från tredjeländer välja att dra ner på mellanlandningarna i EU. Det kan bli ett stort hot mot Finlands viktiga roll som gateway till Asien och indirekt försvaga lönsamheten på inrikes- och Europarutter. Det i sin tur kan få ekonomiska konsekvenser för våra flygplatser och dessutom leda till att flygrutterna förlängs omotiverat med ökade miljöutsläpp som följd. Utskottet efterlyser ansträngningar för att skapa en global mekanism för utsläpps begränsning.

Hur ska utsläppsavgifterna användas? Det är viktigt att åtminstone en del av medlen från utsläppshandeln går till att täcka kostnaderna för handeln med utsläppsrätter för luftfart, till utsläppsminskningsprojekt inom flygbranschen, exempelvis framtagning av biodrivmedel, effektivare flygplan och annan utsläppsminskning, och till att förbättra infrastrukturen inom luftfarten.

Utskottets förslag till beslut

Riksdagen

godkänner lagförslaget utan ändringar.

Helsingfors den 22 november 2011

I den avgörande behandlingen deltog

ordf. Arto Satonen /saml
vordf. Osmo Kokko /saf
medl. Mikko Alatalo /cent
Ari Jalonen /saf
Kalle Jokinen /saml
Merja Kuusisto /sd
Johanna Ojala-Niemelä /sd

Raimo Piirainen /sd
Janne Sankelo /saml
Eila Tiainen /vänst
Ari Torniainen /cent
Reijo Tossavainen /saf
Mirja Vehkaperä /cent
ers. Heikki Autto /saml (delvis).

Sekreterare var

utskottsråd Kaj Laine.